

καὶ αὐτὰ Δουκ. 375 $\frac{1}{3}$, ὅπου γίνονται ὄλα ὁμοῦ μὲ τὰ ρεάλια, Δουκ. 1268.20 ἦγουν ἑξακόσια ἑξήκοντα ὀκτώ καὶ χίλια καὶ γρόσ. 20, τὰ ὅποια ἐνδίδοντάς τα ὁ αὐτὸς μρ. νικολὸς ὡς ἄνωθι νὰ τὰ στείλῃ ἐδῶ εἰς τὴν Βενετίαν εἰς χεῖρας τοῦ ἄνωθι Γεωργίου καὶ ἐρχόμενα Θεοῦ θέλοντος ἀπὸ τὸ διάφορον ὅπου ἤθελε γίνεῖ ἡ ζημία, ὅπου ὁ Θεὸς νὰ μὴν τὸ δώσῃ, νὰ μετέχῃ ὁ γεώργιος τὰ δύο τρίτα καὶ ὁ μρ νικολὸς τὸ ἕνα τρίτον καὶ διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας ἔγινε τὸ παρὸν γράμμα εἰς τὸ ὅποιον θέλει ὑπογράψῃ ὁ ἄνωθι μρ. νικόλας μὲ τὸ ἴδιον του χέρι βεβαιώνοντας τὰ ἄνωθεν γεγραμμένα ἦγουν Δουκ. 1268.20. «Εγὼ νηκόλ βαρανγγας στέργω καὶ βεθεόνω τὰ ἄνωθεν».

9

+ 1628 Ἰουλ. 8 εἰς τὴν Βενετίαν.

Ξεκαθαρίζει μὲ τὸ παρὸν γράμμα ὁ κύρ. Μάνος ὁ Λεονδίτζης¹, πῶς τὸν ἔχει ἐγγυημένον ὁ γεώργιος ἡγούμενος εἰς τὸν αὐθέντι ματθαῖον καρβούνην τὸν ἰατρόν, εἰς Δουκ. 400 ἦγουν δουκάτα τετρακόσια μονέδα τοῦ μπάνκου διὰ λ. 40 ἦγουν λίτρες σαράντα ὅπου τοῦ ἔγραψεν εἰς τὸν μπάνκο τοῦ ἰζίου per. scossi², ὁ αὐτὸς αὐθέντι Καρβῶν ὡς φαίνεται καὶ εἰς μίαν ὁμολογίαν Φράγγικην ὅπου τοῦ ἔκαμε διὰ τὰ αὐτὰ ὁ αὐτὸς κύρ μάνος εἰς ταῖς 5 τοῦ προαπερασμένου μαῖου 1627 εἰς τὴν ὁποίαν ὁμολογίαν φαίνεται καὶ ἡ ἐγγύησις ὅπου ἔκαμε ὁ ἄνωθεν γεώργιος διὰ τὰ ἄνωθι καὶ ἐπειδὴ ὁ ἄνωθι κύρ μάνος ἔχει νὰ μισεύσῃ, τάζει καὶ ὑπόσχεται νὰ στείλῃ τὸ γλυγορώτερον πραγματεῖαν, ὅπου νὰ πιάσῃ μετρητὰ διὰ τὴν πληρωμὴν καὶ εὐχαρίστησιν τοῦ ἄνωθι χρέους καὶ νὰ μοιρῇ ὁ γεώργιος ὁ ἄνωθι νὰ τὰ πάρῃ ἀκάμπιο ὁπότε ἤθελεν τὰ ζητήσῃ ὁ ἄνωθι αὐθ. καρβούνης νὰ τὰ λάβῃ, καὶ διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας ἔγινεν τὸ παρὸν γράμμα εἰς τὸ ὅποιον θέλει ὑπογράψῃ ὁ αὐτὸς κύρ μάνος μὲ τὸ ἴδιον του χέρι, βεβαιώνοντας τὰ ἄνωθι γεγραμμένα ἦγουν Δουκ. 400. ὁ ἄνω κύρ μάνος ὁ Λεονδίτζης ἄφησεν εἰς χεῖρας τοῦ ἄνωθι γεωργίου δύο σακιά πρινοκόκκι νὰ τὰ πουλήσῃ εἰς τὸ καλῆτερον καὶ πουλῶντάς τα νὰ εἶναι τὸ ὅσον πιάσουν διὰ τὸ ἄνωθι χρέος. Εγὼ ὁ μανος ὁ λεωντίτζης βεβεονο τα ἀνωθι.

10

† περιφανεστατε κυριε Γεώργιε Ἑγουμενε χαίροις

1) ἐξ Ἄρτης.

2) = ὡς εἰσπραχθέντα.

Μὴ μοι ἀγροικίαν ἐγκαλέσης τοῦ σκεύους μείζονος ὄντος τοῦ δέοντος. ἀπορία γὰρ ἐλάττονος πέμπω τοιοῦτον, σοὶ δὲ λοιπὸν ἔστιν ἐνθεῖναι ὅσον ἂν βούλει. Ἐρῶωσθ. Ἐκ τοῦ Μουσείου μου¹. 1628. Ἐλαφηβολιῶνος ς'. Ἰσταμένου,

ὁ σὸς ὧς οἶδας

Μ. Ἰ. ὁ Κριτόπουλος²

11

† διατου παρ.ντ μου γραματς διλοπητο εγο ο διμος Λαζαρς το ποσ ελαβα απο τον κυρνικόλα τον ηγουμενον Κερη οκαδες εξακοσηες πενηντα και να εχο να τα δίνω εις την Βενετηα εις χειρς του κυρ γεωργιου και κυρ Ελεφάνιου ηγουμενου και να εχο να τους το δινο Κερη καθαριο χωρης κανενα εξεπεισμο αληθηνά τα εξοδα να ηγε απο τον ανοθεν νικολα και δια τα εξοδα εδικα μου φλωρηνα γερα εξιντα και να εχο να δοσο λογαριασμὸ του κυρ γεοργιου και του κυρ πεφανιου ος καθος να γενη εξοδισ και εις στο ἐδικο μου το Κερη και ος καθος γενη εξοδος και τον αλουνον τον πραματευταδων και ανησος και γενη οληγοτερα εξοδισ εις στο ανοθεν Κερη απο τα εξηντα φλωρηα οπου μου εδοσε, να τα εχο να τα διδο εις τας χηρας τοῦ κυρ γεοργιου του ανοθεν και ανησος και γενη περισσοτερα εξοδα εις στο ανοθεν Κερη να εχουν να μου τα δηνουν η ανοθεν αρχοτες, ακομι μου απληροσεν και δια εντικα χαραρηα και δηα το πηστεος της αληθη. εγηnen το παρο γραμα κατα προθεν τον κατοθεν γεγραμενον μαρτήρον και μην ἤξεροντας εγο ο διμος γραφι αγραψα εγο ο πανος παλταμας με εδηκο του θελιμα και μαρτιρο τα ανοθεν

(Τ. Σ.) 1629 μαρτιου 25 εις μπουκουρεστη.

Δ † Μ
Λ Ροκοςγγινος μαρτηρο τα ανοθεν

12

+ Βουλόμενος ἀπάρειν ενετήθην καὶ μὴ θέλων ἐν ἀμφιβολίᾳ κατα-

1) τοῦ ἐν Ἑνετία Σχολείου ὅπου τότε ἐδίδασκε.

2) Μητροφάνης Ἱερομόναχος ὁ Κριτόπουλος ἐκ Βερροίας, Πρωτοσύγγελος Πατριαρχικὸς κατὰ τὸ 1626 ἐν Κων/πόλει καὶ ἀπὸ τοῦ 1636—1639 Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. (πρβλ. Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (νῦν Μακαριωτάτου Ἀθηνῶν) Ἱστορία Ἐκκλ. Ἱεροσολύμων ἐν σελ. 517) Ποραδόξως ὁ Μελέτιος Ἀθηνῶν δὲν τὸν ἀναφέρει ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ του μεταξὺ τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας.—Τὸ περὶ οὗ ἡ ἐπιστολὴ σκευὸς ἀσφαλῶς θὰ ἐστάλη εἰς τὸν Γεώργιον Ἡγούμενον ἵνα «ἐνθέση ἔλαιον», ὅπερ οἱ Ἡγούμενοι ἐπρομηθεύοντο ἀπὸ τὰς ἐν Κερκύρα βαρωνείας καὶ ἀπὸ τὸ ἐκεῖ κτημᾶ των περὶ οὗ γίνεται λόγος ἐν τῇ διαθήκῃ.

λιπεῖν τοὺς τιμιωτάτους αὐταδέλφους κύριον γεώργιον τὸν ἡγούμενον καὶ κύριον Ἐπιφάνιον τὸν ἡγούμενον, περὶ ὧν αὐτοῖς ὀφείλω, ἔγνων δεῖν διὰ τῆς παρούσης μου ὁμολογίας ἀσφαλίσασθαι τοὺς ἄνδρας, ὁμολογῶ τοίνυν ὀφείλειν αὐτοῖς ἐν πρώτοις σκούδα δέκα βενέτικα, ἅπερ ἔλαβον παρ' αὐτῶν λόγῳ δανείου. Ἐπειτα ὀφείλω λύτρας βενετικὰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας (ἐκάστη λύτρα δέκα γαζέτες) περὶ δύο στοιβῶν βιβλίων ἅπερ ἐξέδωκε νικόδημος ὁ μεταξᾶς. Ἐπειτα ἄλλας δέκα καὶ ὀκτὼ ὁμοίως λύτρες περὶ τινῶν ἀριστοτελικῶν βιβλίων, ἅπερ πάντα ὑπόσχομαι ἀποστεῖλαι τοῖς ῥηθείσι τιμιωτάτοις αὐταδέλφοις, ἦτοι ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἢ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας μετὰ πάσης εὐχαριστίας. Εἰς οὖν τὴν περὶ τούτου ἀσφάλειαν ἐδόθη αὐτοῖς ἡ παροῦσά μου ὁμολογία. Ἐνετίησιν ἔτει Κου αχλ' 9 ὀκτωβρίου κη'.

Μητροφάνης ἱερομόναχος, ὁ Κριτόπουλος ὁ τὰ ἄνωθεν ὁμολογῶν καὶ ὑποσχόμενος.

13

+ ἀπο ἐμενα τὴν ἀργήρο του μανθου του παπαγίανη εἰς τὴν ἀφεντή σου. Ἀφεντη μοίρσι ' τζόρτζη πολὰ σε προσκίνο. Καὶ στον ἀρχον μοιρσι Παναγιότη πολα πολὰ προσκοινηματα, εἰκουσα πὸς ἐκοπηασης εὐς τοὺς κορφοὺς' μα εὐχαρησιτῶ τον ΧV πὸς ἠλθης εὐς αὐτου. καλα ἀφεντη γιαιτη δὲν μου εστίλες μια γραφη ἀπο το χερη της αφεντη σου νὰ ἠξέρο περη τὴν ἡγεια σας της αυθεντη σου και του ἀρχου του επιφανηου και για τὴν μανα τὴν κίρα μου οπου εγὼ γινοςκίτο ὁ Θς πὸς εχὼ τὴν εγνη της αφεντη σας οτη της αφεντη σου η καλοσηνες καὶ του μίρσε Παναγιότη ἀναξια ἡμε εγὼ να της ανταμιψο τῆς καλοσηνες ὀποῦ μου εκαμετε μονος ο Θς να σας τα ανιαμιψη εκατονταπλασηονα και πολα το επεκρανθηκα οπου ἐκοπιασεσ σε τετηα ορα οπου εινε αυτα τα ανακατοματα εἰς τα ἡσανενα. Καὶ να ξερις πὸς ἠρθεν ο κυρ ζοτος ο λογωθετης στο πανηγηρη και εκατεβηκεν εἰς τὴν γκολοπουλα καὶ εγίρεψε τὸν παγουνη να τον ανταμόση και αὐτος ἐκρηθηθηκε και στη μεση δνεβηκεν ολοτελα εἰς τοὺς ἀρχοντες οτη αντα ἐκρηθηκα με ταύτον στον ἠπίσκοπον ἠπεν ὀτη αντα να ερθουν η ἀρχοντες η γιανιότες στω πανηγηρη θελομε κρενεστε μα αὐτος ἐκρηθηθηκεν και δνεβηκεν με τη για της αφεντη σου τὴν ἠποθεση να κρηθουμε με τη για τὴν ἰδικι μου. καὶ εγνορισαν η ἀρχοντες και η χρηστηανη ολη τες ψεφητηες του καὶ πὸς μεχη ἀδικουμενη και τορα λέγι οτη η αφεντη σου του χροστης ἠκοση χῆληαδες και γιαιτη

1) ἀντὶ «μέσερ» περὶ οὐδέγράφασμεν προηγουμένως ἐν ὑποσημειώσει.

με λεγη ηχεν ο νικολος χρεος στην Βενετηὰ καὶ μοὺ τα ηποιραν καὶ αρνηθηκεν καὶ ταλα καὶ λεγη οτις ο ευσταθιος ο πουλημένος τα ηπήρεν αμι εγο καμια βολα πητροπος δεν εγενηκα και λεν του ο μιτροπολητης τον ησανηνον μια αναφορα καὶ τὸν αφορηζη και τον κραζη να ηπαγι ηκι να κρηνομεστε και εγο τορα οσαν ηκουσα δτες ερθης η αφεντηα σου αυτον πασκομι να τον φερο αυτου να κρινομεστη οτη αυτος μου ηλεγεν δὸ μου τον γαμπρον σου να ηπαμη στην βενετηα να κρινομεστε και η αρχοντες του ηλεγαν οτη αυτον απο την βενετηα εχη εξορθοσει και εγνωρηζομε οτη την αθηκας και ολο πασκομι να τον εξεπλαγιζα να τον φερο αυτου να τον πιακης η αφεντηα σου για τα ασπρα σου. αμη παρακαλο την αφεντηα σου αυτος της ηξερι ηρθη θελι ο φουρκισμενος. μονη μια γραφη απο της αφεντηα σου το χερη οτη να γραφης αλος χαρτη επητροπηκο δεν ηχεν και αλουνου δεν τα εδηδαν οτι η αφεντηα σου καλα ηξερης οτη οταν ηταν ο Παγουνης στην βενετηα, ητον ο νικολος ηκη και ηταν ζοντανος να σκουδαρη¹ σε πεντε ημερες κατοπι απο τον παγουνη οτη ειζη γραφη το καταστηχο κάτο φραγγικα² καὶ το ρωμεηκα. και να βαλη και τον Αληθηζη τον Φησκουλα να σκουδαρη και εις αυτο παρακαλο την αφεντηα σου να γραφης ενα χαρτη καὶ να γραφης η αφεντηα σου καθὸς εγνωρησης εκι³ οτη στο ρομεηκο εχεις ενα λογον λαθομενον και στα ησανενα τον εγνωριζουν αμη εδο δεν εγνωρηζουν και να γραφης οτη αλος κατοπι του παγουνη δεν εσκουδαρησε παρα η αφεντηα σου εκι οπου μου εκαμες την μεγαλη την γκαλοσηνη εις εμε πληροση και εις αυτο παρακαλοσε να μου στηλης χαρτη εξορθομενο μι να ευγαλο από τον παγουνη τηποτες⁴ οτη αν δεν ευγαλο τηποτες με τη να ζησο δεν εχο ὀτη απομινα σε διο χιληαδες μονα χρεος και εχο και τις θιγατερες μου τα πρηκια ολα ακαμοτα και καμε για ονομα θεου σε μενα να μου στηλης μια γραφη ουχι αλο και η χρονη της αφεντηα σου πολη και καλη.

+ εις τας τημιας χηρας του αρχου μοιρσι Τζορτζη του γουμενου εις τοὺς κορφέους τημιως δωθητω⁵.

14

Ἐκ Παραμυθίας, τῆ 9 Ὀκτωβρίου 1633⁶. Πρὸς τὸν Γεώργιον Ἡ-

1) =εἰσπράτη.

2) Τὸ γράμμα τοῦτο δὲν σημειώνει οὔτε προέλευσιν οὔτε ἡμερομηνίαν. Ὅτι προέρχεται ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα, οὐδεμία καθ' ἡμᾶς ἀμφιβολία. Ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν, ἀπὸ μίαν σημείωσιν εὑρεθεῖσαν ἐν τῷ Ἀρχεῖφ, μαθητόμεν διὰ τὸν Γεώργιον Ἡγούμενον ἠύρισκατο, ἐν Κερκύρα τὸν Αὐγούστον τοῦ 1633.

3) Ἐπιστολὴ εὐανάγνωστος καὶ ὀρθογραφημένη. Ἐγρᾶφη ἀπὸ τὸν Ἰωάννην ἱερέα τὸν Ὑποταλέην.

γούμενον. Ἐγὼ ἡ Κρουστάλλω γυνὴ τοῦ ποτε Νικόλα Νταντακούση μή-
τηρ τοῦ Κυριάκη . . . λοιπὸν αὐτοῦ ἔρχεται ὁ υἱὸς μου Κυριάκης καὶ σὲ
παρακαλοῦμεν αὐτὰ τὰ πράγματα ὅπου εἶχεν ἀφήσει ὁ ἄνδρας μου διὰ
τὴν θυγατέρα του τὴν ὀλιγοήμερον Ἀλεξάνδρα, ἤξευρε ὅτι ἀναπαύθηκεν
καὶ ἔρχεται ὁ υἱὸς μου ζητῶντας τὰ πράγματα . . . καὶ δὸς τα τοῦ ἀνωθεν
υἱοῦ μου καὶ μὴν τοῦ κάμης ἄργητα ὅτι ἔχομεν πολλὰ χρέη καὶ καμάτους
καθὼς ὁ θεὸς τὸ γινώσκει . . . «Ἐγὼ ἡ Κρουστάλλω ἔβαλα καὶ ἔγραψα.
Οἱ μάρτυρες Γεώργιος Ἱερεὺς, Ἰωάννης Ἱερεὺς ὁ Ὑποτελέκης μαρτυρῶ
ὅτι ἰδίῳ θελήματι ἔγραψα» Ἐγὼ Γεώργιος Ἱερέας καὶ Σακελλάριος, Θω-
μᾶς Θεωτόκης, Φίλιπος Νικολάου, Φώτης Ξανθόπουλος, Γιάννης Πιστός.

15

1632 Γεναριου 14 στη Βενετηα.

+ Δηα τοῦ παροντος γραματος ομολογὸ καὶ ξεκαθαρήζο εγὼ Ζαχα-
ρηας ὁ Κουκισσης πὸς απο τα ενια σακηα πιρνοκοκη με το χνουδη τους
οπου ιρθαν εδὸ στη Βενετηα δηα λογαρηασμον τῆς συντροφηας τοῦ ποτε
κυρ σπιρου ποστέληηκου¹ καὶ Φωτηου ξανθοπουλου² δηα να κονσενηα-
ρηστουν³ εἰς χειρας μου καὶ τοῦ ς. επιφανηου ιγουμενου ελαβα εγὼ Ζα-
χαρηας ο ανοθεν απο το αυτὸ πιρνοκοκη ηγουν απο το τρατο⁴ το οπιο
επουληθη απο εμενα καὶ απο τον ανοθεν ς. επιφανηον του ς. Παουλου
Ρουμπινη τὸ μερτηκὸ τοῦ ανοθεν ποτε κυρ σπιρου οπου ητον δ. 1146
τα ὅπια τα ελαβα δηα καλον λογαρηασμὸν τῆς πρηκας τῆς Χρησανθης
θηγατερος μου καὶ γυνη τοῦ ανοθεν ποτε κυρ σπιρου καὶ δηὰ λογαρηα-
σμον του κυρ σταθη αλφαντζη⁵ κατα τὴν αποφασην των αφενταδων
πεντε σαβηον⁶ καὶ ὅς καθὸς δηαλανθανη η ομολογήα καὶ ὁ λογαρηασμος
καμομενος με τον ανοθεν κυρ Φοτηο οταν ητον εδο στὴν Βενετηα και
τουτο τορα παλην ομολογὸ δηα καουτζηδὸν⁷ τοῦ ανοθεν ς. επιφανηου
πὸς εκηνος δὲν εχη να καμη ειστα ανοθεν πιρνοκοκηα εστοντας καὶ εγὼ
να ελαβα ὅς ανοθεν τὸ μερτηκὸ τὸν ανοθεν ποτε κυρ σπιρου δηα τῆς ανο-
θεν ετης καὶ το ἄλλο μερτηκὸ οπου ητον δ. 706 δηα ξοφλησιν και τεληαν

1, 2) Ἐκ Παραμυθίας.

3) = νὰ παραδοθοῦν.

4) = ἀπὸ τὴν μερίδα.

5) Ἑπαιρωτῆς, ἐχρημάτισε καὶ Πρόεδρος τῆς Ἑλλ. Κοιν. Βενετίας τῷ 1624.

6) i savii di terraferma ἦσαν δικαστικοὶ ἄρχοντες ἐν τῇ Ἑνετικῇ Ἀριστο-
κρατείᾳ.

7) = ἐγγύησιν.

πλερομὴν του ανοθεν περνοκοκηου τα επιρε ο ανοθεν κυρ Φοτῆος ξανθοπουλος ος καθὸς δηαλανθανη ἢ ομολογηα του οπου ευρήσκατε εἰς χιρασμου και δηα βεβεον τῆς ἀληθιας θελο απογραψη τὸ παρὸν γραμα με το ἴδιο μου χερη.

- + εγὼ ζῶτος κουκαιση * βεβεωνω ὡς ανοθ.
- + εγὼ ευσταθιος ὁ σουγδουρῆς * μαρτιρῶ τὰ ανωθ.
- + εγὼ στεφανῆς πουλημενος ¹⁰ μαρτιρῶ τα ανωθ.
- + εγὼ ο μιχος σουγδουρῆς ¹¹ μαρτιρο τα ανωθ.

16

1645 Ιανουαρίου 24 εἰς τη Βαινετηα. + δια του παροντος γραματος ομολογὸ εγο ο Θεοδορης ο κοσμας πος χρεοστο του σηνηδρ επιφανιου ηγούμενου δουκατα διο χιλιαδες εκατον τρηαντα πεντε ηγουν 2135 τα οπηα ινε απο μηα προμεσα ¹² που του εκαμα δηα ονομα του σινηορ σηλβεστρο Πουληνιόλη δια μηνες ἐξη και υποσχομε να τον πλιροσω εἰς τον διορισμενον κερων διχος εναντιοτιτος και δια το βεβεον της ἀληθιας του εκαμα το παρον γραμα γραμενον με το ηδιον μου χερη ενοπιον τον υποκατοθι γεγραμενον μαρτιρον και οὔτος υποσχομε, τα οποῖα εἰνε προς 6,4 ηγουν λητρας ἔξη σολδια τέσσαρα το καθε δουκατο κορεντε ηγουν 2135.

- εγο Θεοδορῆς κοσμάς * βαιβαιωνω ὡς ἀνωθε
- Πανος ιερομνημων * μαρτυρῶ τα ανωθι
- εγὼ αλεξανδρος στίλου * μαρτυρὸ τα ἀνωθε.

17

1641 νοεμβρης 9 ης το νεων εἰς Βενετια

+ ομολογουμαι εμῖς γεοργῆος κοθονης ⁴ και ευσταθιος ο σουγδουρῆς το πὸς χρηοστούμαι του κύριου επηφανηου ηγουμενου δ. 1400 ηγουν δουκατα χηληα ταιτρακοσηα μονεδα κορεντε προς 6,4 το καθε δουκάτο τα οπηα ηνε απο τα οσα μᾶς εδοσε δηα ονομα του κυρ Λαμπρου Ιωαννι και κυρ Πανον μαβραγγελον τα ωπηα υποσχομεστε ιμῖς να τον ευχαρηστουμαι εἰς οσον κερων ηθελαν σταθουν προς ενεα τα εκατον τον χρονον και οπιος ηθελε δῆξη την παρούσα να πλερονεται, οθεν εἰς πηστεος ἀληθίας εγηνεν ἢ παρὸν ομολογηα και επεδοθι του αυτου κυρ επηφανηου.

8, 9, 10, 11) ἅπαντες Ἰωαννῖται. 12) =ὑπόσχεσις.

1, 2, 3) ἅπαντες Ἰωαννῖται.

4) Ἐξ Ἀρτης.

+ ἐγὼ γεωργηως κοθονη καὶ ευσταθιος ο σουγδουρις στεργομε τα ανωθι.

+ ἐγὼ Νικολα ραπτις μαρτυρῶ.

1641 Φεβρουαρ. 17 εἰς το νεον

+ ἐμῆς ἡνω γεωργηος κοθονης καὶ ευσταθιος ὁ σουγδουρις εστοντας και να εχομαι να μη σιναζομαι αφηνομε ορδηνηαν τοῦ κυρ μανου ραυτι * καὶ κυρ ἰωαννι Πουλημενου * να δοσουν ευχαρηστηα του ανωθι κυρεπιφανηου εἰς τα ανωθι σολδηα οι κατοθι θέλουν βέβαιωση και με το ηδηο τους χερη.

+ ἐγὼ ευσταθιος ὁ σουγδουρης και κοθόνης βεβεώνομε τα ανω.

+ ἐγὼ ὁ μανος ο ραυτις περι τανο γεγραμενα.

+ ημης γεωργηως κοθωνις και Ἰωαννις Πουλιμενος βαιδεώνομε τα ἄνω.

18

1631. Ἀπριλίου 7/11, εἰς τὴν Βενετίαν

Ἐπειδὴ και ἠκούσαμεν ἀνεπαύθη ὁ κύρ Χρῆστος ὁ μέλος ἀπὸ τὴν Ἄρταν εἰς τὸ μπεογραδ * και ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ εὑρίσκηται ἐδῶ εἰς τὴν Βενετίαν δια ὀνοματου ὁ ὑπηρέτης του ὁ κύρ Ἀποστόλης δῆμος και ἔτυχε νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὰ χέρια του κάθε λογιῆς τζεκίνια χρυσᾶ 2000 ἦτοι δύο χιλιάδες και παπλόματα χρυσᾶ δύο 2 και μία κασέλα ὑάλινη και ἓνα σεπέτι ἦγουν κόφα ραμμένα μέσα και ἐνδιλίματα και ἓνα μουτάφι και πλέον μία κασέλα με βελούτα κριμιζιά β. 36 ἦγουν μπράτσα τριάντα ἕξ και ῥάζα κριμιζιά κάθε λογιῆς ἕτερα μπράτσα τριάντα 30 βαλημένα και καρφωμένα εἰς τὴν αὐτὴν κασελέτα ἀνταμῶς με τὰ βελούτα τὰ ὁποῖα τὰ ἦφερον εἰς φύλαξιν εἰς τὸ σπῆτι τοῦ γεωργι τοῦ ἡγουμένου και δια τὸ βέβαιον και ἀληθὲς ἔγινε τὸ παρὸν γράμμα εἰς τὸ ὁποῖον θέλει ὑπογράψει με τὸ ἴδιόν του χέρι δια βεβαίωσιν τῶν ἄνω γεγραμμένων και τὰ ἀτλάζια τὰ ἄνωθι εἶνε μπράτσα τριάντα: Αποστολος ο ανωθε

1631 Απριλ. 22/2 μαΐου

Τὰ ἄνωθι ἦλθε σήμερα ὁ ἄνωθι κύρ Αποστόλης ὁ δῆμος και τὰ ἔπηρε καθὼς τὰ ἦφερον ὁμοῦ με τὸν γεωργι τὸν κοθώνην.

ἐγὼ Αποστολος πος τα ελαβα

ἐγὼ γεωργη πεπανας * μαρτηρο

5, 6) Ἰωαννίται. 7) =Βελιγράδιον.

1) Ἐκ Πωγωνιανῆς.

εγὼ γεωργι κοθωνης μαρτηρὸ πὸς πίρε δ κυρ Αποστολος τα ανοθι
πραγματα

εγὼ μυχος κираτζουδης¹ μαρτηρὸ τανωθεν.

19

1636 Ιουνίου 26 εἰς τὴν Βενετηαν.

+ ὁμολογῶ εγὼ γεωργιος ο βονδιλακης² πῶς τὴν σήμερον εἰσινεν-
φόνησα με τοὺς παρόντας ευγενῆς sr τζορτζι καὶ sr³ * Επιφανιο τοὺς ἡγου-
μένους καὶ μου ἔδωσαν εἰς παχθως τὴν ἐν Παρονήα Ἐρόνα, οπῆα ἔχουν
οἱ ανοθεν ἡγουμενοι παχτωμένη⁴ ἀπο τον ἔκλανπρόταρον sr Φραντζε-
σκο Τρόν δια τὴν οπταν υποσχομε νὰ τοὺς διδο τὸν κάθε χρονω διὰ πά-
κτως τῆς αὐτῆς ἐνπαρονης δουκατα χιληα ξακοσια πρὸς λ. 6, 4 τό κα-
θὲν καὶ διὰ ῥεγαλῆα σιτάρη μοδια δέκα καὶ λαδι τρεσταις δεκαπεντε, το
οπῆο παχθως τῆς αὐτης ἐν Παρονης⁵ ἐνοήται δια χρονους τρις οποιῦ ἀρ-
χησαν ἀπὸ τὴν προτην του μαγίου τοῦ απερασμένου τοῦ 1636 καὶ εχουν
να τελησοουν στοῖς 1639 απριλιου 15'. καὶ δια τὴν πληρομην τῆς αὐτῆς
ὑπόσχομε με τα παντία μου αγαθὰ παρόντα καὶ μέλοντα καὶ μὴν ατεν-
τεροντας⁶ τὴν πληρομὴν ὡς ανοθεν εἰς τοὺς κερουῖς τοὺς ορδινατζιους⁷ να
ἤμποροῦν οἱ ανοθεν ἡγοῦμενη να πακτόνουν τὴν ανοθεν ἐνπαρονηα
ἤστινα θελουν διχως τηνος εναντιότιτος καὶ οὔτως εἰσινενφονήσαμεν καὶ τὰ
δίο μερη καὶ εὐχαριστηθήκαμεν καὶ διὰ τὸ βαιβεον τῆς ἀληθῆας εκαμα το
παρὸν γράμα με το ιδιόν μου χέρι.

ἐγὼ γεωργιος δ βονδιλακης βαιθεινω καὶ ὑπόσχομε ὡς ἀνοθεν.

20

Laus Deo, 1638 adl 26/16 Ott. in VEN.A Si dichiara pla
pnte sttura, il sr Antt. Zuliani stampador come hafato acordio
con il molt. rev. frà Filotteo Jeromonacho valleriano et con il
molto magn. co sr Epifanio igumeno compagni di stampare per
la ragione loro un libro nominato liturgia¹, incirca di trenta
fogli di carta commune ordinaria nel termine di quattro mesi
doppo il giorno che farà principio di stamparlo e sono restati

1) Ἰωαννίτης.

2) Κερκυραῖος.

3) sr = Signor.

4) Ἐν Κερκύρα.

5) ἀγρόκτημα τοῦ Βαρόνου Τρόν.

6) =ἐκτελῶν.

7) =συμφωνημένους.

d' accordo i sud.i dare per il pagamento di detto libro doi scudi d' argento per ogni folio con conditione che no possa stampar per nissum modo più di libri 1000, cioè mille per conto di sud.i si.ri per una volta tanto sino ani doi et per fede della verità si è fatto il pr.te s.ttoda me Pre Matteo Cigala et sottoscritto da tutti li ambi due parti.

Jo Ant.o Giuliáni affermó quanto di sopra siè detto.

Μετάφρ. Αἴνος τῷ Θεῷ. 1638 τῇ 26/16 Ὀκτωβρ. ἐν Βενετίᾳ. — Δηλοῦνται διὰ τοῦ παρόντος ἐγγράφου ὅτι ὁ κ. Ἀντώνιος Τζιουλιάνι τυπογράφος, συνεφώνησε μὲ τὸν λίαν αἰδέσιμον Φιλόθεον Ἱερομόναχον τὸν Βαλεριάνον καὶ μὲ τὸν λίαν ἔκλαμπρον κ. Ἐπιφάνειον Ἡγούμενον καὶ συντρόφους, νὰ τυπώσῃ διὰ λ/σμόν των ἐν βιβλίον ὀνομαζόμενον λειτουργία¹, ἐκ 30 περίπου φύλλων χάρτου κοινού, ἐν διαστήματι 4 μηνῶν μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐκτυπώσεως, ἀντὶ πληρωμῆς δύο σκούδων ἀργυρῶν διὰ κάθε φύλλον, μὲ τὸν ὄρον νὰ μὴν ἡμπορῇ νὰ τυπώσῃ πλέον τῶν χιλίων βιβλίων διὰ λ/σμόν τῶν εἰρημένων κυρίων ἐφάπαξ καὶ μέχρι διαστήματος δύο ἐτῶν καὶ εἰς πίστιν τῆς ἀληθείας, ἐγένετο τὸ παρὸν ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ἱερέως Ματθαίου τοῦ Κιγάλα καὶ ὑπεγράφη παρ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων.

Ἐγὼ Ἀντ. Ἰουλιάνης βεβαιῶ τὰ ἄνωθεν.

21

Αυθεντη μου ηγαπημένε κυρ Επιφανιε προσκηνῶ σε.

+ ἡ βοήθεια οποιῦ ἐγνωρησάμην πάντα ἀπὸ τὸ σπλαχνικὸ καὶ φιλοξενικὸ σπῆτη τῆς αυθεντήας σου αυθεντη μου, δὲν ἦτον σὰν φήλου καὶ γνωρήμου, μονον περισσοτερον ἀπὸ καλοῦ πρὸς α), ὅπου πάντα εδειξαν εἰς ἐμᾶς τους δηστηχισμενους δια τοῦτο αυθεντι μου με εκεινο το συνηθισμενο θάρος τρεχω εἰς ταῖς αμετραῖς σου ελεῖμοσήναις παρακαλόντας σε διὰ μερος Θεοῦ νὰ σπλαχνιστῆς τὸ ἐγκόνη μου τὸν Πάνο υἱὸν τοῦ καλοῦ σου δουλου ποτε σήμου καὶ νὰ τὸ βοῖθησης με την εξουσιαν σου να εμπη εἰς κανενα αργαστήρι να καμη την τεχνη του δια να ευγανι τα εξοδα του ὄστη να ελθω καὶ εγω αυτοῦ ἂν μοῦ το συνηορησουν τα δεινα γεραματα μηνα γενη ελεῖμοσηνη να περασωμε εκεινο το ὄφιτζιο² εἰς το

1) Ἡ θεία αὕτη λειτουργία ἐξεδόθη τῷ 1639 (πρβλ. Legrand ἐνθ' ἄνωτ. I pp. 403). Πλὴν ταύτης ὁ Ἐπιφάνιος ἐξέδωκεν ἰδίαις δαπάναις πρὸς ὠφέλειαν «τῶν φιλομαθεσιῶν νέων» τῷ 1645 παρὰ τῷ Ι. Π. Πινέλλφ καὶ τὴν Γραμματικὴν Κωνσταντίνου Λασκάρεως (πρβλ. Legrand, ἐνθ' ἄν. II pp. 28/24).

α) Πατρός.

2) = γραφεῖον.

ονομα του οπου εχει το καϊμενο τέσερις ἀδελφαῖς καὶ μεγάλη ἀθηναμηα. Εἰς αὐτο καμε καλύτερα απο οἷτι εκαμες εἰς ολον τον καιρον δια λογον μας καὶ ο Θεσ οπου δηγεται και σονη να ἀνταποδοσι τῆς αὐθεντησας τα αμετρα καλά οπου μας εκαμες εδο και υγιαν χρονους πολλους και καλοῦς και εἰς τὸ ἰστερο τον αγιον παραδησον δια πληρομήν των ελεῖμοσηνῶν οπου εκαμες εἰς εμας.—Απο κορφουῦς 1642 Ιουλλιου 7.

ἦ ταλεπορος αναξια δουλη σου
Αργίρο Προκενα

22

Ευγενεστατε καὶ τιμιώτατε Sr Επιφανειε εὐλαβῶς τὴν χαιρετῶ.

Εγὼ δὲν ἤμπορῶ νὰ κάμω ἀλλέως εἰς τὴν χρεῖαν μου, παρὰ νὰ προστρέξω εἰς τὴν ἀγάπην τῆς αὐθεντίας σου νὰ μὲ βοηθησης ὡς καθὼς και ἀλλαις φοραῖς μὲ ἐβοήθησες. Χρεῖαν ἔχω ἀπὸ δέκα σκοῦδα διατὶ θέλω νὰ κάμω τὴν σήμερον μίαν μου δουλειαν ὁπου μοῦ ημπορταρη¹ και ἡ αὐθεντία σου ἂν ὀρῖζης δώσε τα τοῦ ἀνου² νὰ μοῦ τὰ φέρη μενοντάς της ὑποσχόμενος πάντοτε ὄχι μόνον διὰ τούτην τὴν χάριν, ἀλλὰ ἀκόμη και διὰ ταῖς ἀπερασμέναις και εἰς ὀλίγαις ἡμέραις ἐλπίζω τὰ ἄνωθεν δέκα σκοῦδα νὰ τῆς τὰ ἐπιστρέψω μετὰ εὐχαριστείας.

αχμδ'. Ἀπριλίου 1'.

Τῆς εὐγενείας σου φίλος ὑποσχόμενος
Γερμανὸς Ἱερομόναχος ὁ Ρασοξέσσης*

23

Τεμιώτατε⁴ και εὐγενέστατε αὐθέντη θεῖε κὺρ Ἐπιφάνειε, τὴν αὐθεντίαν σου πολλὰ τὴν προσκυνῶ, δεόμενος εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν υγείαν της.

+ Πολὺν καιρὸν ἔχω οπου γραφὴ δὲν τῆς ἔστειλα και αὐτὸ ἐστάθη ἀπὸ διάφορες ἀφορμὲς και πρῶτον, τὸ ἀπερασμένον καλοκαιρι μᾶς ἠκολούθησε πολλὴ ἀσθένεια ἀπὸ τὸ θανατικὸ και ἐπήγαμε και ξορίες και μετὰ ταῦτα μᾶς ἠκολούθησαν ἀσθένειες τρομαχτικὲς και θάνατοι σὲ μερικὸς εδικὸς μας μόνον ἂς εἶναι ἡ αὐθεντία σου καλά ἐγὼ ἔκαμα μῆνες εἰς

1) ἐνδιαφέρει.

2) ἀνθρώπου.

3) διδάσκαλος τοῦ Γένους ἐν Βενετία, δν ἀναφέρει και ἐν τῇ διαθήκῃ του ὁ Ἐπιφάνειος.

4) Ἐπειδὴ ἡ παροῦσα εἶναι λίαν ἀνορθόγραφος, εἰς τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ καθίστατο δυσνόητος ἂν παρετίθετο ὡς ἔχει ἐν τῷ πρωτοτύπῳ, τὴν δημοσιεύομεν διωρθωμένην, τηροθντες τὸ λεκτικὸν τοῦ γράψαντος.

ἄρρωστος μὲ πολὺν κίνδυνον ὅπου μὲ ἀποφάσισαν διὰ θάνατον καθὼς
 λογιάζω νὰ τὸ ἔμαθες ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας καὶ ξεχωριστὰ ἀπὸ μία γραφὴ
 ὅπου ἔστειλα τῆς 13 τοῦ ἀπερασμένου Ἰανουαρίου τοῦ κυρ Πάνου ἀνε-
 ψιοῦ μου, ὅμως πρῶτα μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ καὶ δεύτερον μὲ
 τὴν εὐχὴ τῆς αὐθεντίας σου ἐγλύσαμε ἀπὸ ἐκείνην τὴν φοβερὰν ἀχαμνο-
 σύνην, ἀμὴ πάλι διὰ τὴν ὄρα ἤμαστε σὲ μεγάλα κίνδυνα, πρῶτον ὅπου
 τὸ θανατικὸ πάλι ἀναψε, διατι ὁ κόσμος τὸ ἐσυνήθισε καὶ δὲν ἀναμεροῦν
 καμιανῆς λογιῆς καὶ δεύτερον, ἔχομε πολλὰς ἔγνοιες καὶ ξώδια ἀπὸ τα βιά-
 σανα ὅπου εἶνε εἰς τὸν κόσμον ὅλον διὰ ταῖς ἀμάχαις ὅπου γίνονται, καὶ ἄλ-
 λο: ὄραν τὴν ὄρα ἀναμένομε νὰ ἔλθῃ ὁ Κεχαγιᾶς ὁ καινούργιος καὶ ὁ
 Θεὸς ἠξεύρει πῶς θέλομε ἀπεράσει καὶ ἡ Παναγία μόνο νὰ τὰ κυβερνήσῃ
 ὅπως δεῖ, ἔτι ἄλλο αὐθέντη κυρ Ἐπιφάνειε γίνωσκε πῶς εἰς τὴς 28 τοῦ
 παρὸν ἔλαβα τιμῆς τῆς δύο γραμμένες τὴν 12 καὶ 17 τοῦ ἀπερασμένου
 Φεβρουαρίου ταῖς ὁποῖες τὴς ἔλαβα μὲ χαρὰν καὶ ἔμαθα περὶ τὴν ὑγείαν τῆς
 ὅμως μοῦ γράφεις πῶς προλαβὼν μοῦ ἔστειλες ἄλλες δύο καὶ ἐγὼ δὲν
 ἔλαβα καμμία ἀμὴ λογιάζω νὰ ἐχάθησαν ὄντας ἐγὼ νὰ εὐρίσκομαν σὲ
 τόσην ἀρρωστία καὶ σὲ ξορίες καὶ μοῦ κακοφαίνεται ὅπου ἡ αὐθεντία
 σου θέλει ἐλογιάσῃ πῶς τῆς ἔλαβα καὶ δὲν τὴν ἀποκρίθηκα, ἀμὴ νὰ εἶσαι
 βέβαιος πῶς ἂν ἤθελα τὴς λάβει ἤθελα κάμει τὸ χρέος μου νὰ τὴν ἀπο-
 κριθῶ· μοῦ γράφεις διὰ τὸν ἀνεψιὸν μου τὸν κυρ Πᾶνο πῶς ἀκούονται
 πολλὰ ἄπρεπα λόγια καὶ μοῦ κακοφαίνεται πολλὰ εἰς τὴν καρδιά ἔσσοντας
 ὅπου ἐγὼ τὸν εἶχον εἰς τόπον ἀδελφοῦ ὄχι ὡσὰν ἀνεψιὸν καὶ διὰ νὰ
 ἀκούσω πέρυσι πολλὰ ἄσχημα λόγια, ἤμπορῶ νὰ σοῦ εἰπῶ πῶς ἄκουσα
 σὲ τόση ἀρρωστία καὶ ὑπομονή· ὀρίζεις νὰ ἔλθω τὸ γληγορότερον δια τὰ
 εντερέσα μου¹ καὶ εὐχαριστῶ τὴν αὐθεντείαν σου ὅπου μὲ ἀβιζάρει² καὶ
 τὸ ἤθελα κάμει ἀμὴ τί νὰ εἰπῶ τοῦ κυρ λάμπρου ὅπου μᾶς ἐντρηγάρισε³
 τέτοιας λογιῆς ὅπου διὰ νὰ ἤμποροῦμε νὰ ἔλθωμε καὶ τέλος διατι δὲν
 ἔγραψε σὲ κατάστιχο καμιανῆς λογιῆς οὔτε πούληση οὔτε ἀγορὰ οὔδ' ἔξοδα
 οὔδὲ κανένα πρᾶγμα, μόνον μερικὰ ἔδειξε γράφει σὲ κομμάτια χαρτιὰ
 ὡσὰν πῶς τὸ ἔγραψε ὁ κουκαίσης⁴ ἄλλοτε καὶ δὲν τὸ ἔκαμε ἀπὸ ἀγνωσία
 μόνον λογιάζω νὰ τὸ ἔκαμε ἀπόστα⁵ διὰ τὸ εντερέσε του νὰ δεῖξῃ εἴτι
 θέλει κάθε τι ἢ βλέπωμε· ὅμως τώρα ἡμεστε ὀπίσω καὶ θαρρῶ εἰς τὸν

1) Συμφέροντα.

2) = Εἰδοποιεῖ.

3) = Εμπέριδεψε.

4) Ὁ Κουκαίσης Ἰωαννίτης ἐν Βενετία.

5) = Ἐπίτηδες.